

กิจกรรมส่งเสริมการใช้บริการห้องสมุดและสมรรถนะครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุด
ในบริบทสังคมประชาคมอาเซียน
Activities for Boosting the Service in the Library and Competency of
Librarian in Context of AEC Community

สังวาลย์ ตุกพิมาย สารภี วรรณตรง
สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ e-mail: yad2556@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง กิจกรรมส่งเสริมการใช้บริการห้องสมุดและสมรรถนะครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดในบริบทสังคมประชาคมอาเซียน มีวัตถุประสงค์ 3 ประการ คือ 1) เพื่อศึกษากิจกรรมส่งเสริมการใช้บริการห้องสมุดโรงเรียนในบริบทสังคมประชาคมอาเซียน 2) เพื่อศึกษาสมรรถนะครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดโรงเรียนในบริบทสังคมประชาคมอาเซียน 3) เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดโรงเรียนเพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้บริการห้องสมุดโรงเรียนในบริบทสังคมประชาคมอาเซียนโดยใช้กระบวนการวิจัยเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยครูบรรณารักษ์ ครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 33 จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 85 โรงเรียน สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ผลการวิจัยพบว่า (1) การจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้บริการห้องสมุดโรงเรียนในบริบทสังคมประชาคมอาเซียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า กิจกรรมเล่านิทานอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$) (2) สมรรถนะครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดโรงเรียนในบริบทสังคมประชาคมอาเซียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ระดับมากทุกรายการ อันดับแรก ได้แก่ ด้านการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.32$) และ (3) แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดโรงเรียนเพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้บริการห้องสมุดโรงเรียนในบริบทสังคมประชาคมอาเซียน ครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุด ต้องพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องด้วยการอบรม สัมมนา สัมผัสประสบการณ์หรือกลุ่มวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง และศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

คำสำคัญ:

กิจกรรมส่งเสริมการใช้ห้องสมุด, สมรรถนะครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุด,
บริบทสังคมประชาคมอาเซียน

Abstract

Activities for boosting the service in the library and the competency of librarian in context of AEC community has three main objectives. 1) To study the activities for boosting the service in the school library in AEC communities context. 2) To study the competency of the teachers who operate the library in the schools of AEC communities. 3) To study about how to develop the competency of the teachers who operate for library service in the schools of AEC communities. The research methods were done by qualitative and quantitative research. The populations were the librarian teachers and teachers who work in the libraries of the schools. in Educational Service Area 33, Surin province. There are about 85 schools. The analysis was done by frequency and percentage, and descriptive context. The findings were as followed (1) The activities for boosting the service in the library of AEC schools in general are in the high level. The levels are as followed, storytelling activities, bulletin boards for giving about library usage (2) The competency of the teachers in the library of AEC schools was in the high level. Here are the factors that indicate a high competency, continuation of self development, knowledge and basic skills that effect the operations and teaching, library technique work, library administration, library activities, general qualities in library operations, morals and vocational ethics (3) Ways to develop the competency of teachers who work in the library in AEC schools. The teachers who work in the library, continuation, of self development by training, seminar, membership and related vacations, and higher education.

Keyword:

Activities for Boosting Service in the Library, Competency of Librarian

บทนำ

จากนโยบายการขับเคลื่อนการศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านการศึกษา เพื่อก้าวสู่ประชาคมอาเซียน และเพื่อเพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้ให้ผู้เรียนอย่างสูงสุด อันจะเป็นพลังขับเคลื่อนการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียนในทุกพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาศักยภาพผู้เรียนให้มีคุณภาพ เพื่อให้สอดคล้องกับคุณลักษณะเด็กไทยในประชาคมอาเซียนที่ถูกกำหนดคุณลักษณะใน 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านความรู้ (Knowledge) 2) ด้านทักษะ/กระบวนการ (Skills) และ 3) ด้านเจตคติ (Attitude) ด้วยการพัฒนาการศึกษาการพัฒนาการศึกษาให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ กระจายโอกาสอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการ รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ตลอดจนสามารถก้าวทันและแข่งขันกับนานาชาติได้ โดยเฉพาะการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยมี 3 เสาหลัก ได้แก่ ความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจ ความร่วมมือทางการเมืองและความมั่นคง และความร่วมมือทางสังคม

วัฒนธรรม ในส่วนของภาคการศึกษา โดยกระทรวงศึกษาธิการดำเนินการเผยแพร่ความรู้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับอาเซียน เพื่อสร้างความตระหนัก และเตรียมความพร้อมของครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน นักศึกษา และประชาชน การพัฒนาศักยภาพของนักศึกษา นักเรียน และประชาชนให้มีทักษะ เพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาเพื่อนบ้าน เป็นต้น

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายการศึกษาของไทยดังนี้ นโยบายที่ 1 การเผยแพร่ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร และเจตคติที่ดีเกี่ยวกับอาเซียน เพื่อสร้างความตระหนัก และเตรียมความพร้อมของครู อาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา นักเรียน นักศึกษา และประชาชน เพื่อก้าวเข้าสู่ประชาคมอาเซียนภายในปี 2558 นโยบายที่ 2 การพัฒนาศักยภาพของนักเรียน นักศึกษา และประชาชนให้มีทักษะที่เหมาะสมเพื่อเตรียมความพร้อมในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน เช่น ความรู้ภาษาอังกฤษ ภาษาเพื่อนบ้าน เทคโนโลยีสารสนเทศ ทักษะและความชำนาญการที่สอดคล้องกับการปรับตัวและเปลี่ยนแปลงทางอุตสาหกรรม และการเพิ่มโอกาสในการหางานทำของประชาชน รวมทั้งการพิจารณาแผนผลิตกำลังคน นโยบายที่ 3 การพัฒนามาตรฐานการศึกษา เพื่อส่งเสริมการหมุนเวียนของนักศึกษา และครู อาจารย์ในอาเซียน รวมทั้งเพื่อให้มีการยอมรับในคุณสมบัติทางวิชาการร่วมกันในอาเซียนการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาต่างๆ และการแลกเปลี่ยนเยาวชน การพัฒนาระบบการศึกษาทางไกล ซึ่งช่วยสนับสนุนการศึกษาตลอดชีวิต การส่งเสริมและปรับปรุงการศึกษาด้านอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมทางอาชีพทั้งในขั้นต้นและขั้นต่อเนื่อง ตลอดจนส่งเสริมและเพิ่มพูนความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาของประเทศสมาชิกอาเซียน นโยบายที่ 4 การเตรียมความพร้อมเพื่อเปิดเสรีการศึกษาในอาเซียนเพื่อรองรับการก้าวสู่ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ประกอบด้วย การจัดทำความตกลงยอมรับร่วมด้านการศึกษา การพัฒนาความสามารถ ประสบการณ์ในสาขาวิชา สำคัญต่างๆ เพื่อรองรับการเปิดเสรีการศึกษา ควบคู่กับการเปิดเสรีด้านการเคลื่อนย้ายแรงงาน นโยบายที่ 5 การพัฒนาเยาวชนเพื่อเป็นทรัพยากรสำคัญในการก้าวสู่ประชาคมอาเซียน

จากนโยบายดังกล่าว ห้องสมุดโรงเรียนจึงมีความสำคัญในการส่งเสริมการศึกษาของโรงเรียน ด้วยการจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้บริการ การจัดกิจกรรมส่งเสริมความรู้เกี่ยวกับประชาคมอาเซียน และจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ด้วยเหตุที่ห้องสมุดโรงเรียนเป็นแหล่งรวบรวมทรัพยากรสารสนเทศ และมีความสัมพันธ์กับการจัดการศึกษาทุกระดับ ห้องสมุดโรงเรียนจึงมีความสำคัญกับการพัฒนาเยาวชนในทุกๆ ด้าน เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้ สร้างเยาวชนรักการเรียนรู้ และสนใจใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิต ครูบรรณารักษ์ต้องพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการแสวงหาความรู้ มีทักษะในการใช้สารสนเทศ และเน้นให้นักเรียนเกิดกระบวนการคิด พร้อมทั้งจัดกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เพื่อเป็นการวางรากฐานให้เยาวชนของประเทศมีความรู้พื้นฐานในการแสวงหาความรู้ เรียนรู้อย่างอิสระ ตรงกับความต้องการ เปิดโอกาสให้นักเรียนได้เลือกที่จะศึกษาค้นคว้าตามความถนัด ความสามารถ และความสนใจ โดยใช้ทรัพยากรสารสนเทศที่มีอยู่ในห้องสมุดให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่าที่สุด

ด้วยความสำคัญของห้องสมุดโรงเรียน และการเปลี่ยนแปลงในปัจจุบันในบริบทสังคมภูมิภาคหรือที่เราเรียก “ประชาคมอาเซียน” ครูบรรณารักษ์ต้องยอมรับการเปลี่ยนแปลงโดยมีอาจหลีกเลี่ยงไม่ได้ ต้องมีการเตรียมความพร้อม และการจัดกิจกรรมในห้องสมุดให้นักเรียน ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับประชาคมอาเซียน ดังนั้นเพื่อเพิ่มศักยภาพในการเรียนรู้ให้นักเรียนอย่างสูงสุดและมีประสิทธิภาพ อันจะเป็นพลังการขับเคลื่อนการพัฒนาโรงเรียนสู่ประชาคมอาเซียนในทุกพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ ผู้วิจัยและคณะพิจารณาเห็นว่าการสร้างศักยภาพให้แก่ครูผู้ปฏิบัติงาน ห้องสมุดโรงเรียนเป็นเรื่องที่สำคัญที่มีผลต่อการเตรียมความพร้อมในบริบทสังคมประชาคมอาเซียน ผู้วิจัยและคณะจึงเสนอหัวข้อวิจัยเรื่อง กิจกรรมการให้บริการห้องสมุดและสมรรถนะครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดในบริบทสังคมประชาคมอาเซียน เพื่อเป็นการพัฒนาและส่งเสริมการศึกษานักเรียนในสังคมแห่งการเรียนรู้แบบยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษากิจกรรมส่งเสริมการใช้บริการห้องสมุดโรงเรียนในบริบทสังคมประชาคมอาเซียน
2. เพื่อศึกษาสมรรถนะครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดโรงเรียนในบริบทสังคมประชาคมอาเซียน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดโรงเรียนเพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้บริการห้องสมุดโรงเรียนในบริบทสังคมประชาคมอาเซียน

ขั้นตอนและวิธีการดำเนินงาน

ขั้นตอนที่ 1 การเตรียมข้อมูลประกอบการวิจัยในขั้นตอนนี้ ผู้วิจัยสำรวจข้อมูลบริบทห้องสมุดโรงเรียน และการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ในประเด็นดังนี้ 1) ขอบเขตด้านพื้นที่ ได้แก่ ห้องสมุดโรงเรียนของโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จังหวัดสุรินทร์ 2) กลุ่มเป้าหมายหรือกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วยครูบรรณารักษ์ เจ้าหน้าที่ห้องสมุด หรือบุคลากรที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบห้องสมุดโรงเรียน 3) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้วิจัย โดยใช้เทคนิคการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ประเด็นที่ใช้ในการสนทนากลุ่ม คือ การสำรวจ รวบรวม สภาพการดำเนินการ ปัญหา ข้อเสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้บริการห้องสมุด และสมรรถนะครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดในบริบทสังคมประชาคมอาเซียน เพื่อนำข้อมูลไปกำหนดกรอบเนื้อหาสำหรับการสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเชิงปริมาณ 4) การเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยขอหนังสือจากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ถึงกลุ่มเป้าหมาย เพื่อขอเชิญสนทนากลุ่ม ในการระดมความคิดเห็นเกี่ยวกับการสำรวจ รวบรวม สภาพการดำเนินการ ปัญหา และข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้บริการห้องสมุดโรงเรียนและสมรรถนะครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดในบริบทสังคมประชาคมอาเซียน และผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการการประชุมและเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง 5) การวิเคราะห์ข้อมูล นำข้อมูลซึ่งเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพมาวิเคราะห์ และจัดหมวดหมู่ของเนื้อหา จากนั้นนำมาสังเคราะห์เป็นประเด็นร่วมหรือประเด็นหลัก และอธิบายเนื้อหา นำผลการศึกษาที่มีการอภิปรายและเพิ่มเติมข้อมูลให้สมบูรณ์เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ของข้อมูล จากนั้นจึงสร้างข้อสรุปจากการวิจัยได้ประเด็นเนื้อหาประกอบการวิจัยในด้านต่าง ๆ คือสภาพการดำเนินงาน ปัญหาการดำเนินงาน การจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้บริการห้องสมุดโรงเรียนในบริบทสังคมประชาคมอาเซียน สมรรถนะของครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดโรงเรียนในบริบทสังคมประชาคมอาเซียน และข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้บริการห้องสมุดโรงเรียนและสมรรถนะครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดในบริบทสังคมประชาคมอาเซียน

ขั้นตอนที่ 2 การวิจัยเชิงปริมาณ เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาการจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้บริการห้องสมุดโรงเรียนในบริบทสังคมประชาคมอาเซียน และข้อที่ 2 เพื่อศึกษาสมรรถนะครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดโรงเรียนในบริบทสังคมประชาคมอาเซียน ซึ่งมีขั้นตอนในการวิจัย ดังนี้ 1) ขอบเขตด้านพื้นที่ ได้แก่ ห้องสมุดโรงเรียนของโรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนขนาดกลาง โรงเรียนขนาดใหญ่ และโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 85 โรงเรียน 2) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูบรรณารักษ์ เจ้าหน้าที่ห้องสมุด หรือบุคลากรที่ได้รับมอบหมายให้รับผิดชอบห้องสมุดโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 33 จังหวัดสุรินทร์จำนวนทั้งสิ้น 85 คนประกอบด้วย

ขนาดโรงเรียน	จำนวน	ร้อยละ
ขนาดโรงเรียนขนาดเล็ก	45	52.94
ขนาดโรงเรียนขนาดกลาง	28	32.94
ขนาดโรงเรียนขนาดใหญ่	6	7.06
ขนาดโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ	6	7.06
รวมทั้งสิ้น	85	100.00

โดยใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) 3) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วยการศึกษาแนวคิดและทฤษฎีจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้บริการห้องสมุดโรงเรียนและสมรรถนะของครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดโรงเรียน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเพื่อกำหนดกรอบประเด็นในการจัดทำแบบสอบถาม บริบททั่วไปของการจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้บริการห้องสมุดโรงเรียน และสมรรถนะของครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุด4) เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อศึกษากิจกรรมส่งเสริมการใช้บริการห้องสมุดโรงเรียนและสมรรถนะของครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดในบริบทสังคมประชาคมอาเซียน 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ การศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ตำแหน่ง ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานห้องสมุด ชื่อและขนาดโรงเรียน จำนวน 7 ข้อ ลักษณะคำถามเป็นปลายปิดตอนที่2การจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้บริการห้องสมุดในบริบทสังคมอาเซียน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบคำตอบ มาตราส่วนประเมินคำตอบ (Likert Scale Question) จำนวน 30 ข้อ โดยในแต่ละข้อคำถามมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับและข้อเสนอแนะกิจกรรมส่งเสริมการใช้บริการห้องสมุดอื่น ๆ ลักษณะคำถามเป็นปลายปิด จำนวน 1 ข้อ

ตอนที่ 2 สมรรถนะครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดในบริบทสังคมประชาคมอาเซียนประกอบด้วยสมรรถนะครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดด้านต่างๆ ได้แก่ 1) ด้านความรู้ และความสามารถพื้นฐานที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานและสอน จำนวน 11 ข้อ 2) ด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ จำนวน 8 ข้อ 3) ด้านคุณลักษณะทั่วไปของครู บรรณารักษ์หรือครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุด จำนวน 22 ข้อ 4) ด้านสมรรถนะของครู หรือบรรณารักษ์ผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดในการบริหารงานห้องสมุด จำนวน 7 ข้อ 5) ด้านสมรรถนะของครูหรือบรรณารักษ์ผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดในงานเทคนิค จำนวน 7 ข้อ 6) ด้านสมรรถนะของครูหรือบรรณารักษ์ผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดในการให้บริการ จำนวน 10 ข้อ 7) สมรรถนะของครูหรือบรรณารักษ์ผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดในการจัดกิจกรรม จำนวน 10 ข้อและ 8) ด้านสมรรถนะของครูหรือบรรณารักษ์ผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง จำนวน 6 ข้อ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบคำตอบ มาตราส่วนประเมินคำตอบ โดยในแต่ละข้อคำถามมีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดโรงเรียนเพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้บริการห้องสมุดโรงเรียนในบริบทสังคมประชาคมอาเซียนลักษณะคำถามเป็นแบบปลายเปิดจำนวน 6 ข้อ ได้แก่ 1) ท่านมีแนวทางในการพัฒนาสมรรถนะครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดโรงเรียนอย่างไร 2) ท่านมีแนวทางในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้บริการห้องสมุดอย่างไร 3) ท่านคิดว่าสมรรถนะครูที่สำคัญในบริบทสังคมประชาคมอาเซียนต้องมีสมรรถใดบ้าง 4) ท่านคิดว่ากิจกรรมส่งเสริมการใช้บริการห้องสมุดในบริบทสังคมประชาคมอาเซียนต้องจัดกิจกรรมประเภทใดและรูปแบบอย่างไร 5) สภาพปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหาการจัดกิจกรรมที่ท่านพบและ 6) ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือเพื่อให้การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นไปตามหลักและวิธีการวิจัยผู้วิจัยจึงดำเนินการตามขั้นตอนต่อไปนี้เพื่อเป็นการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาดังนี้ 1) ศึกษากรอบแนวคิดเบื้องต้นเกี่ยวกับการพัฒนาสมรรถนะครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดโรงเรียนเพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้บริการห้องสมุดโรงเรียนใน

บริบทสังคมประชาคมอาเซียน 2) ร่างแบบสอบถามตามกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์และขอบเขตการศึกษาเพื่อเป็นแนวทางในการสัมภาษณ์ จำนวน 1 ชุด และแบบสอบถามจำนวน 2 ชุด 3) นำแบบสอบถามฉบับร่างให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบประเมินคุณภาพความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหาโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ผู้เชี่ยวชาญโดยขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญด้านบรรณารักษศาสตร์ในการตรวจสอบคุณภาพความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้างและเนื้อหาและความสอดคล้องในประเด็นเนื้อหาสาระตามองค์ประกอบของแบบสอบถามเพื่อให้เกิดความตรงเชิงเนื้อหา วิเคราะห์ความตรงเชิงเนื้อหาโดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้องของความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญโดยใช้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ได้แก่ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สันตนาถรัตน์ จากมหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กฤษณ์ภักดิ์ เมธวินชัยวัฒน์ จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลอีสานวิทยาเขตสุรินทร์ และนางรุ่งดาว กลิ่นหอม ตำแหน่งครู ค.ศ.2 โรงเรียนสุรวิทยาคาร จังหวัดสุรินทร์

ผลการศึกษา

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยตามลำดับ ดังนี้

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ จำนวน 85 คน

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
เพศหญิง	82	96.50
เพศชาย	3	3.50
รวมทั้งสิ้น	85	100.00

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 96.50 รองลงมา คือ เพศชาย จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 3.50 ตามลำดับ

ด้านคุณวุฒิการศึกษา จำนวน 85 คน

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
การศึกษาระดับปริญญาตรี	73	85.90
การศึกษาระดับปริญญาโท	12	14.10
รวมทั้งสิ้น	85	100.00

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 73 คน คิดเป็นร้อยละ 85.90 รองลงมาคือการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 14.10 ตามลำดับ

ด้านสาขาวิชาที่ศึกษา จำนวน 85 คน

สาขาวิชา	จำนวน	ร้อยละ
ครุศาสตร์บัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ฯ	72	84.70
สาขาวิชาภาษาไทย	12	14.10
จบการศึกษาสาขาวิชาอื่นๆ	1	1.20
รวมทั้งสิ้น	85	100.00

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ จำนวน 72 คน คิดเป็นร้อยละ 84.70 รองลงมาจบการศึกษาสาขาวิชาภาษาไทย จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 14.10 และจบการศึกษาสาขาวิชาอื่นๆ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 1.20 ตามลำดับ

ด้านตำแหน่ง จำนวน 85 คน

ตำแหน่ง	จำนวน	ร้อยละ
ตำแหน่ง ครู ค.ศ. 2	42	49.40
ตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ	36	42.40
ตำแหน่ง ครู ค.ศ. 1	5	5.90
ตำแหน่งอื่น ๆ คือ พนักงานราชการ	2	2.40
รวมทั้งสิ้น	85	100.00

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีตำแหน่ง ครู ค.ศ. 2 จำนวน 42 คิดเป็นร้อยละ 49.40 รองลงมาตำแหน่ง ครูชำนาญการพิเศษ จำนวน 36 คิดเป็นร้อยละ 42.40 ตำแหน่ง ครู ค.ศ. 1 จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 5.90 ตำแหน่งอื่น ๆ คือพนักงานราชการ จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 2.40 ตามลำดับ

ด้านประสบการณ์ในการปฏิบัติงานห้องสมุด จำนวน 85 คน

ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานห้องสมุด	จำนวน	ร้อยละ
ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานห้องสมุด 10-15 ปี	51	60.00
ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานห้องสมุด 6-10 ปี	20	23.50
ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานห้องสมุด 16-20 ปี	11	12.90
ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานห้องสมุด 1-5 ปี	3	3.50
รวมทั้งสิ้น	85	100.00

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานห้องสมุด 10-15 ปี จำนวน 51 คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองประสบการณ์ในการปฏิบัติงานห้องสมุด 6-10 ปี จำนวน 20 คน คิดเป็นร้อยละ 23.50 ตามลำดับ

ด้านระยะเวลาการจัดกิจกรรม จำนวน 85 คน

ระยะเวลาการจัดกิจกรรม	จำนวน	ร้อยละ
จัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้บริการห้องสมุดในโรงเรียน 1 ครั้ง / ภาคการศึกษา	45	52.94
จัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้บริการห้องสมุดในโรงเรียน ทุกเดือน / ภาคการศึกษา	17	20.00
จัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้บริการห้องสมุดในโรงเรียน 2-3 ครั้ง / ภาคการศึกษา	17	20.00
จัดกิจกรรมทุกเดือน	6	7.06
รวมทั้งสิ้น	85	100.00

พบว่า ส่วนใหญ่มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้บริการห้องสมุดในโรงเรียน 1 ครั้ง / ภาคการศึกษา จำนวน 45 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 52.94 รองลงมาคือ จัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้บริการห้องสมุดในโรงเรียน ทุกเดือน / ภาคการศึกษา จำนวน 17 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ตามลำดับ

2. เพื่อศึกษาสมรรถนะครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดโรงเรียนในบริบทสังคมประชาคมอาเซียน

2.1 สมรรถนะครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดโดยรวมสมรรถนะครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดในบริบทสังคมประชาคมอาเซียนในเชิงปริมาณ ผู้วิจัยของนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลโดยภาพรวม พบว่า ผลการศึกษาสมรรถนะครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดในบริบทสังคมประชาคมอาเซียน โดยภาพรวมแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ทุกรายการอยู่ในระดับมาก ซึ่งนำเสนอตามลำดับดังนี้ ด้านพัฒนานตนเองอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.32$) ด้านความรู้ และความสามารถพื้นฐานที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานและสอน ($\bar{X} = 4.29$) ด้านงานเทคนิคห้องสมุด ($\bar{X} = 4.24$) ด้านงานบริหารงานห้องสมุด ($\bar{X} = 4.24$) ด้านการบริการห้องสมุด ($\bar{X} = 4.23$) ด้านการจัดกิจกรรมห้องสมุด ($\bar{X} = 4.19$) ด้านคุณลักษณะทั่วไปในการปฏิบัติงานห้องสมุด ($\bar{X} = 4.17$) และด้านคุณธรรมจริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ($\bar{X} = 4.09$) ตามลำดับ

2.2 ด้านความรู้ และความสามารถพื้นฐาน ผลการศึกษาสมรรถนะครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดในบริบทสังคมประชาคมอาเซียน ด้านความรู้ และความสามารถพื้นฐานที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานและสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคือมีทักษะทางภาษาต่างประเทศอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$)

2.3 ด้านคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ ผลการศึกษาสมรรถนะครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดในบริบทสังคมประชาคมอาเซียน ด้านคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคือ ความตรงต่อเวลาอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.27$)

2.4 ด้านคุณลักษณะทั่วไป ผลการศึกษาสมรรถนะครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดในบริบทสังคมประชาคมอาเซียน ด้านคุณลักษณะทั่วไปของครูบรรณารักษ์หรือครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคือ มีความรับผิดชอบต่องานและงานที่มอบหมายอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.59$)

2.5 ด้านการบริหารงานห้องสมุด ผลการศึกษาสมรรถนะครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดในบริบทสังคมประชาคมอาเซียน ด้านสมรรถนะของครู หรือบรรณารักษ์ผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดในการบริหารงานห้องสมุด โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคือ มีการกำหนดวิสัยทัศน์พันธกิจของห้องสมุดอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$)

2.6 ด้านงานเทคนิคห้องสมุด ผลการศึกษาสมรรถนะครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดในบริบทสังคมประชาคมอาเซียน ด้านสมรรถนะของครู หรือบรรณารักษ์ผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดในงานเทคนิค โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ คือ การเล่านิทานอยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา มีการจัดหมวดหมู่และทำรายการทรัพยากรสารสนเทศตามหลักสากลอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$)

2.7 ด้านงานบริการห้องสมุด ผลการศึกษาสมรรถนะครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดในบริบทสังคมประชาคมอาเซียนด้านสมรรถนะของครู หรือบรรณารักษ์ผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดในการให้บริการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ คือมีการจัดบริการสืบค้นทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์และทางอินเทอร์เน็ตอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.35$)

2.8 ด้านการจัดกิจกรรมห้องสมุด ผลการศึกษาสมรรถนะครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดในบริบทสังคมประชาคมอาเซียนด้านสมรรถนะของครู หรือบรรณารักษ์ผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดในการให้บริการโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ คือ มีการประเมินผลการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$)

2.9 ด้านการพัฒนาตนเอง พบว่า ผลการศึกษาสมรรถนะครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดในบริบทสังคมประชาคมอาเซียนด้านสมรรถนะของครู หรือบรรณารักษ์ผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคือ เป็นสมาชิกสมาคม ชมรม หรือกลุ่มวิชาชีพที่เกี่ยวข้องอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.39$)

3. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดโรงเรียนเพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้บริการห้องสมุดโรงเรียนในบริบทสังคมประชาคมอาเซียนพบว่า สมรรถนะครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดในบริบทสังคมประชาคมอาเซียน โดยภาพรวมแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกรายการ คือ ด้านพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.32$)

อภิปรายผล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย และการสนทนากลุ่มของครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดโรงเรียนในบริบทสังคมประชาคมอาเซียน ผู้วิจัยขออภิปรายผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. การศึกษากิจกรรมส่งเสริมการใช้บริการห้องสมุดโรงเรียนในบริบทสังคมประชาคมอาเซียน ด้านความถี่ของการจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้บริการห้องสมุด พบว่า การจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้บริการห้องสมุดโรงเรียนส่วนใหญ่ จัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้บริการห้องสมุด 1 ครั้ง/ภาคการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 52.94 รองลงมาคือ จัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้บริการห้องสมุดโรงเรียน ทุกเดือน/ภาคเรียน คิดเป็นร้อยละ 20.00 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอำภา วังกาชาติ (2556 : บทคัดย่อ) ที่พบว่า ห้องสมุดโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานครส่วนใหญ่มีครูบรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานในห้องสมุด จำนวน 1 คน มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เดือนละ 1 ครั้ง ส่วนใหญ่มีการจัดบอร์ดเกี่ยวกับเกร็ดความรู้ต่างๆ หน้าห้องสมุดทุกเดือน และเก็บสถิติการเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของนักเรียนที่เป็นเช่นนี้ เพราะครูบรรณารักษ์ที่ปฏิบัติงานในห้องสมุดมีจำนวนน้อย และต้องรับผิดชอบภาระงานสอนจึงทำให้ไม่มีเวลาจัดกิจกรรมที่หลากหลายได้

2. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้บริการห้องสมุดในบริบทสังคมประชาคมอาเซียน ด้านรูปแบบของการจัดกิจกรรม พบว่า โดยรวมการจัดกิจกรรมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.18$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การเล่านิทานอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.62$) สอดคล้องกับงานวิจัยของ จิราวรรณ อารยัน (2556) พบว่า การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านที่ครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนจัดให้แก่นักเรียน 10 กิจกรรม คือ เล่านิทาน การเล่าเรื่องจากหนังสือ การแนะนำหนังสือ การสนทนาเกี่ยวกับหนังสือ การได้เวที การจัดนิทรรศการ การจัดทำรายการซื้อหนังสือที่น่าสนใจ การอ่านหนังสือให้ฟัง การแข่งขันเกี่ยวกับหนังสือ และการแสดงละครจากเรื่องในหนังสือ และงานวิจัยของปฎิญา ไตรพรหม (2552) พบว่า แนวทางการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ มีแนวทางดำเนินงาน 3 ขั้นตอน คือ 1) การวางแผนแนวทางการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ ได้แก่ สำรวจสภาพความพร้อมด้านศักยภาพของโรงเรียน ออกแบบการบริหารจัดการ และการจัดกิจกรรมในแหล่งเรียนรู้ และประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนและประชาชนทราบ 2) การดำเนินการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ ได้แก่ นำแผนงานโครงการกิจกรรมไปสู่การปฏิบัติงาน พัฒนาบุคลากรโดยการจัดประชุม การเข้ารับการอบรมสัมมนาศึกษาดูงาน ค้นคว้า และจัดการทรัพยากร กำหนดบทบาทหน้าที่ งบประมาณ อาคาร

สถานที่ และ 3) ติดตามประเมินผลและรายงาน ได้แก่ กำหนดวัตถุประสงค์ เครื่องมือ และระยะเวลาในการติดตาม ประเมินผลตามแนวทางส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ของสถานศึกษา ประเมินผลร่วมกันระหว่างคณะทำงาน ผู้บริหารสถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง นักเรียน และรายงานผลการปฏิบัติงานตามแนวทางการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ ซึ่งมีความเหมาะสมที่จะนำไปปฏิบัติงาน

3. การศึกษาสมรรถนะครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดโรงเรียนในบริบทสังคมประชาคมอาเซียนพบว่า สมรรถนะครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดในบริบทสังคมประชาคมอาเซียน โดยภาพรวมแต่ละด้านอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.09$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าอยู่ในระดับมากทุกรายการ คือ ด้านพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 4.32$) สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญมณี ศรีวิชรินทร์ (2553) พบว่า สมรรถนะของบรรณารักษ์ห้องสมุด คือ การพัฒนาสมรรถนะทางด้านความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับวิชาชีพทางห้องสมุด และความรู้เกี่ยวกับทรัพยากรสารสนเทศ สมรรถนะด้านส่วนบุคคลที่เป็นจริงของบรรณารักษ์ตามสายงานบริการ พบว่า สมรรถนะด้านการยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นอยู่ในระดับมาก และสมรรถนะส่วนบุคคลที่ต้องการพัฒนาในระดับมาก คือ ความสามารถทางด้านการสื่อสาร สามารถพูด ฟัง อ่าน เขียน ภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี ความสำคัญของกิจกรรมที่ใช้เพื่อการพัฒนาสมรรถนะตามสายงานบริการของบรรณารักษ์พบว่า กิจกรรมด้านที่ต้องการพัฒนามาก คือ การเข้าร่วมประชุม/สัมมนาทางวิชาการในสายวิชาชีพและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อนำพัฒนาปรับปรุงการใช้สมรรถนะตามสายงานบริการของห้องสมุดและพิมพ์ร่ำไพ เปรมสมิทธิ์ (2559) สมรรถนะและทักษะที่สามารถทำงาน ประกอบด้วย 1) ทักษะทางบรรณารักษศาสตร์แบบดั้งเดิม ไม่ว่าจะเป็นการทำรายการ การจัดหา บริการตอบคำถามและช่วยการค้นคว้า การสืบค้นสารสนเทศ 2) ทักษะเพิ่มคุณค่า ซึ่งรวมถึงทักษะการวิจัย ทักษะการสังเคราะห์ และประมวลผลสารสนเทศสำหรับสนับสนุนงานและการตัดสินใจของผู้รับบริการ 3) ทักษะด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ 4) ทักษะการพร้อมปรับตัวในการทำงาน หรือทักษะที่ไม่เกี่ยวข้องโดยตรงกับสายงาน ซึ่งเป็นทักษะทั่วไป เหมือนกันไม่ว่าจะอยู่ในสาขาต่างๆ โดยเฉพาะทักษะด้านการสื่อสาร การจัดการ ภาวะผู้นำ การสอน การฝึกอบรม และการสร้างทีม รวมทั้งความสามารถในการเข้าใจผู้ใช้และความต้องการสารสนเทศของผู้ใช้ 5) ทักษะคิดคำนึงที่เหมาะสม และคุณสมบัติส่วนบุคคล โดยเฉพาะที่มุ่งเน้นผู้ใช้และบริการ ความสามารถในการปรับเปลี่ยน และความเต็มใจทำงานหลากหลาย การปรับตัวกับความเปลี่ยนแปลงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง และทัศนคติด้านการประกอบการ 6) ความรู้เฉพาะสาขา ซึ่งตรงกับประเภทของบริการสารสนเทศ หรือองค์การที่ตนทำงาน

4. การศึกษาแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดโรงเรียนเพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้บริการห้องสมุดโรงเรียนในบริบทสังคมประชาคมอาเซียน พบว่า ครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดโรงเรียนต้องพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ด้วยการเข้ารับการอบรม สัมมนา สัมผัสเป็นสมาชิกของสมาคม ชมรมหรือกลุ่มวิชาชีพเกี่ยวข้อง การศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น การพัฒนาตนเองเป็นเรื่องของแต่ละบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัจฉณพร หิรัญมรฤกุล (2556) พบว่า สมรรถนะที่ต้องพัฒนาของครู คือ ความรู้และการสื่อสารการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้บริหารจัดการชั้นเรียนการวัดและประเมินผลการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมทางการศึกษาการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนจิตวิทยาสำหรับครูการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพภาวะผู้นำและการทำงาน ทำงานเป็นทีมการพัฒนาตนเอง วิชาชีพ และพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้และความสามารถพื้นฐานที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานและสอน มีความรู้ งานเทคนิค งานบริหารงาน งานบริการ การจัดกิจกรรมห้องสมุด คุณลักษณะทั่วไปในการปฏิบัติงานห้องสมุด และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

การวิจัยเรื่อง กิจกรรมส่งเสริมการใช้บริการห้องสมุดโรงเรียนและสมรรถนะครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดในบริบทสังคมประชาคมอาเซียน ผู้วิจัยได้เสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้ 1) แนวทางการพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนและสมรรถนะครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดโรงเรียน มีการพัฒนาจากการสำรวจ รวบรวม ศึกษาสภาพการดำเนินงานและปัญหา ตลอดจนข้อเสนอแนะที่ได้จากการสนทนากลุ่ม ทำให้เกิดประโยชน์โดยตรงต่อองค์กรที่ห้องสมุดและครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดสังกัด ได้นำผลการวิจัยไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์ ทราบแนวทางการพัฒนาหลักสูตรศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ เพื่อสร้างครูบรรณารักษ์ที่พึงประสงค์ มีความรู้ ความสามารถ และเป็นผู้จัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้บริการของห้องสมุดโรงเรียน พร้อมทั้งจัดการเรียนการสอน ให้ตอบสนองกับท้องถิ่นและชุมชน ให้เกิดประโยชน์ต่อนักเรียน ครู บุคลากรทางการศึกษา และประชาชน อย่างเป็นระบบ และ 3) รัฐบาลควรกำหนดเป็นวาระแห่งชาติให้มีการดำเนินงานห้องสมุดโรงเรียนอย่างเป็นระบบ เพื่อให้คนไทยรักการอ่าน ส่งเสริมการรู้สารสนเทศแก่เยาวชน เพื่อตอบสนองให้ประเทศไทยเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ส่งเสริมให้นักเรียนเป็นผู้รักการเรียนรู้ เรียนรู้ด้วยตนเองตลอดชีวิต และมีคุณภาพชีวิตที่ดีแบบยั่งยืนต่อไป

การนำไปใช้ประโยชน์ในงานห้องสมุด

1. รูปแบบการกิจกรรมส่งเสริมการใช้บริการห้องสมุดโรงเรียนในบริบทสังคมประชาคมอาเซียน
2. พัฒนาสมรรถนะครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดโรงเรียนในบริบทสังคมประชาคมอาเซียน
3. ทราบแนวทางการพัฒนาสมรรถนะครูผู้ปฏิบัติงานห้องสมุดโรงเรียน เพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมการใช้บริการห้องสมุดโรงเรียนในบริบทสังคมประชาคมอาเซียน

รายการอ้างอิง

- คมขำ ทองสุข, นันทิชา บุญสุวรรณ, และมาลัย แก้วโนนรัมย์. (2550). *การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร*. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเองสาขาศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- จิราวรรณ อารยัน. (2556). *การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของครูบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนในเขตจังหวัดปทุมธานี*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการศึกษา วิทยาลัยครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ปริญญญา ไตรพรหม. (2552). *การพัฒนาแนวทางการส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพระนครศรีอยุธยา กรณีศึกษา : โรงเรียนวัดท่าใหม่ โรงเรียนวัดศรีภักดิ์ และโรงเรียนวัดลาดกระโทง*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา.
- พิมพ์ราไพ เปรมสมิทธิ์. (2559). *การพัฒนาห้องสมุดสู่ประชาคมอาเซียน*. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://203.131.219.245/conference2012/pdf> สืบค้น 3 กรกฎาคม 2559.
- สีปานทรัพย์ทอง.(2555). “การส่งเสริมการใช้บริการสารสนเทศ.” ใน *ประมวลสาระชุดวิชา ผู้ใช้และการบริการสารสนเทศ*. หน่วยที่8. หน้า1-37.นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- _____. (2555). “ผู้ให้บริการสารสนเทศ.”ใน *ประมวลสาระชุดวิชาผู้ใช้และการบริการสารสนเทศ* หน่วยที่4. หน้า1-33. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2555). *การขับเคลื่อนการศึกษาลู่ประชาคมอาเซียน*. กรุงเทพฯ : กระทรวงศึกษาธิการ.
- อรรถพร หิรัญมรกุล. (2556). *มาตรฐานสมรรถนะครูผู้สอนวิชาภาษาอังกฤษระดับมัธยมศึกษาเพื่อรองรับประชาคมอาเซียน*. ดุษฎีนิพนธ์ ปรัชญาดุสิตบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- อัญมณี ศรีวัชรินทร์. (2553). *สมรรถนะตามสายงานบริการของบรรณารักษ์ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล*. วุฒยานิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- อำภา วังกาฮาด. (2556). *ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของห้องสมุดโรงเรียนในเขตกรุงเทพมหานคร*. วุฒยานิพนธ์ ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.